

Møte mandag den 4. mai 2009 kl. 12

President: Thorbjørn Jagland

Dagsorden (nr. 76):

1. Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Jan Arild Ellingsen og Karin S. Woldseth om å fjerne regnskapsplikten for små stiftelser (Innst. S. nr. 203 (2008–2009), jf. Dokument nr. 8:47 (2008–2009))

2. Interpellasjon fra representanten Jan Tore Sanner til finansministeren:

«Norsk økonomi står foran store utfordringer som følge av finanskrisen. Det er ventet negativ vekst for første gang på 20 år i 2009, og arbeidsledigheten øker kraftig. Ifølge Aftenposten 7. mars er 350 000 arbeidsplasser truet. Regjeringen har økt skattene for mange små og mellomstore bedrifter i 2009, og i løpet av perioden er skattetrykket økt med om lag 11 milliarder kr for næringslivet. Konkurranssevnen er svekket hvert år under Stoltenberg II-regjeringen. Det gjør at mange bedrifter er dårlig rustet til å møte nedgangstider. I mange land er det nå fokus på hvordan man skal komme styrket ut av krisen ved å investere i kunnskap, forskning, infrastruktur og miljøtiltak. Regjeringen har primært vært opptatt av at tiltakene som settes inn, skal være midlertidige.

Hva er Regjeringens strategi for å sikre at bedriftene er sterkere og arbeidsplassene tryggere når vi kommer ut av krisen?»

3. Referat

*Minnetale over tidligere stortingsrepresentant
Inger Lise Gjørsv*

Presidenten: Ærede medrepresentanter!

Tidligere stortingsrepresentant Inger Lise Gjørsv er avgått ved døden, 70 år gammel. Hun satt på Stortinget fra 1977 til 1993. I sin siste stortingsperiode var hun odels- tingspresident. Inger Lise Gjørsv satt blant annet i energi- og industrikomiteen og i justiskomiteen. Fra 1989 til 1993 var hun medlem av Stortingets delegasjon til Europarå- dets parlamentariske forsamling. I denne perioden var hun også visepresident i Europarådet.

Da Inger Lise Gjørsv forlot Stortinget i 1993, gikk hun rett inn i stillingen som fylkesmann i Nord-Trøndelag, en stilling hun ble utnevnt til i 1991. Hun var for øvrig den første kvinnen som bekledd denne stillingen. Hun ble i stillingen inntil hun fylte 70 år i fjor.

Inger Lise Gjørsv var ikke mer enn 50 år da hun fikk en alvorlig kreftdiagnose og beskjed om at hun hadde tre år igjen å leve. Hun gjorde alle prognoser til skamme. På tross av flere tøffe strålebehandlinger og cellegiftku- rer var hun i full jobb i alle de 20 årene hun kjempet mot sykdommen.

«Jeg vet jeg spiller sjakk og mister noen brikker etter hvert. Vinneren vet man hvem er, men ikke hvor lenge spillet varer. Jeg har et godt liv.»

Dette sa Inger Lise Gjørsv i et VG-intervju for noen år siden.

Med Inger Lise Gjørsvs bortgang har vi, og spesielt det nordtrønderske samfunn, mistet en av de mest synlige og tydelige personligheter i det offentlige rom. På Stortinget markerte hun seg sterkt i saker som hører livet og etterslek- ten til: miljø, naturvern, kultur, fred og nedrustning. Som medlem av industrikomiteen stod hun midt oppe i kampen mellom vekst og vern. Inger Lise Gjørsv ble tidlig en modig talskvinne for vassdragsnaturen. Hennes engasjement for miljøvern var kontroversielt, både innenfor og utenfor Ar- beiderpartiet. Som mangeårig medlem av Statens natur- vernråd fikk hun stor innflytelse på utformingen av ver- nepolitikken, og gjennom sin deltakelse i utarbeidelsen av nasjonalparkplanen, NOU 1986:13, bidrog hun til å legge grunnlaget for de store nasjonalparkprosjektene i landet.

Historien om Inger Lise Gjørsv er historien om byjenta fra Oslo som ble bonde i Nord-Trøndelag. Hun var også lærer, estetiker, politiker, fylkesmann og familieanker. Sammen med ektefellen overtok hun en bondegård i forfall i 1963 og bygget den om til et mønsterbruk.

Som politiker kunne hun til tider være omstridt. Hun la ikke noe imellom i debatter og kunne være krass i formen. Men det lå alltid et brennende engasjement hos henne.

Inger Lise Gjørsv har skrevet seg inn i nordtrønderske historiebo- ker. Ikke minst vil hennes navn være knyttet til kvinnenens frammarsj i nordtrøndersk politikk og sam- funnsliv. For mange i fylket ble hun oppfattet som deres «førstedame». Så var hun også den første kvinnen fra Nord-Trøndelag som ble valgt til Stortinget. Hun var også en banebryter og inspirator for unge nordtrønderske jen- ter i Arbeiderpartiets kvinnebevegelse. Inger Lise Gjørsv måtte ta mange av kampene andre unge jenter kunne nyte godt av.

Inger Lise Gjørsv hadde en rekke tillitsverv i Arbeider- partiet og i andre organisasjoner. Hun var blant annet for- mann i Inderøy Arbeiderparti og satt i Inderøy formann- skap i en periode. Som i livet hennes ellers spente hennes interesser over et vidt felt. Hun satt blant annet i styret for Alva Myrdal-fondet og i styret for Norske Akevitters Venner – for å belyse dette.

Inger Lise Gjørsv er ikke lenger blant oss, men hennes ureddhet, viljestyrke og målbevissthet lever videre som inspirasjonskilde for mange.

Vi minnes Inger Lise Gjørsv for hennes virke på Stor- tinget og lyser fred over hennes minne.

Representantene påhørte stående presidentens minne- tale.

L o d v e S o l h o l m tok her over presidentplassen.

Presidenten: Representantane Åse Gunhild Woie *Due- sund*, Lars *Sponheim*, Karin S. *Woldseth*, Bjørn *Jacobsen*, Øyvind *Vaksdal*, Trond *Lode*, Jorodd *Asphjell* og Per Ove *Width*, som har vore permitterte, har igjen teke sete.

Frå Arbeidarpartiets stortingsgruppe ligg det føre søk- nad om velferdspermisjon frå representanten Anne Marit *Bjørnflaten* frå og med 4. mai til og med 9. mai.

Etter forslag frå presidenten vart samrøystes vedteke:

1. Søknaden blir handsama straks og innvilga.
2. Vararepresentanten, Knut Werner *Hansen*, blir kalla inn for å møte i permisjonstida.

Val av setjepresidentar

Presidenten: Presidenten vil gjere framlegg om at det blir valt fire setjepresidentar for Stortingets møte i dag og for resten av inneverande veke – og ser det som vedteke.

Presidenten vil gjere framlegg om Hans Frode Kiel-land Asmyhr, Kenneth Svendsen, Solveig Horne og Anders Anundsen. – Andre forslag ligg ikkje føre, og Hans Frode Kielland Asmyhr, Kenneth Svendsen, Solveig Horne og Anders Anundsen er dermed samrøystes valde som setjepresidentar for denne veka.

Representanten Anders Anundsen vil setje fram tre representantforslag.

Anders Anundsen (FrP) [12:07:38]: Jeg har gleden av på vegne av representantene Jon Jæger Gåsvatn og meg selv å fremme forslag om tiltak for å styrke arbeidet mot mobbing i skolen. Jeg vil også legge frem forslag på vegne av Jon Jæger Gåsvatn og meg selv om en ny finansieringsmodell for grunnopplæringen, og til sist forslag fra representantene Jon Jæger Gåsvatn og meg selv «om å gjere skriftleg undervisning og eksamen i sidemål valfrie».

Presidenten: Representanten Siv Jensen vil setje fram eit representantforslag.

Siv Jensen (FrP) [12:08:13]: På vegne av meg selv har jeg gleden av å fremme representantforslag om økt lønn i kvinneedominerte lavlønnsykker og endringer i arbeidstidsbestemmelsene.

Presidenten: Forslaga vil bli handsama etter reglementet.

Sak nr. 1 [12:08:43]

Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Jan Arild Ellingsen og Karin S. Woldseth om å fjerne regnskapsplikten for små stiftelser (Innst. S. nr. 203 (2008–2009), jf. Dokument nr. 8:47 (2008–2009))

Presidenten: Etter ønske frå finanskomiteen vil presidenten gjere framlegg om at taletida blir avgrensa til 5 minutt til kvar gruppe og 5 minutt til statsråden.

Vidare vil presidenten foreslå at det ikkje blir gitt anledning til replikkar etter dei enkelte innlegga, og at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er vedteke.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:09:27] (ordfører for saken): Dette er et forslag fra Fremskrittspartiet som går ut på å fjerne regnskapsplikten for små stiftelser, og det er også et tilhørende forslag som går på at Brønnøysund-registrene skal frafalle krav om forsinkelsesgebyr for små stiftelser.

Flertallet i komiteen, alle unntatt Fremskrittspartiet, ser at her er det ulike behov som skal balanseres. Vi har behov for kontrollmekanismer som sikrer at stiftelsers kapital faktisk blir benyttet til de formål som stiftelsene er opprettet for. Samtidig er det viktig å sikre at hensynet til nødvendig samfunnsmessig kontroll blir ivarettatt uten at det gir en uforholdsmessig byrde for stiftelsene. Departementet har gitt en grei redegjørelse for dette, og flertallet slutter seg i all hovedsak til departementets vurdering.

Spørsmålet har også vært oppe tidligere i Stortinget, og i 2001 var det en enstemmig justiskomite som uttalte:

«Komiteen mener det er viktig at alle stiftelser underlegges regnskaps- og revisjonsplikt for å muliggjøre en reell kontroll og tilsyn med stiftelsene. Komiteen viser til at dersom stiftelsen har en enkel økonomi, vil også regnskaps- og revisjonsarbeidet bli enkelt, og det kan ikke sees på som urimelig å sette krav om dette.»

Flertallet har imidlertid merket seg at finansministeren vil ta opp forholdet til revisjonsplikten i lovproposisjonen som er varslet lagt fram til høsten, som en oppfølging av en NOU om revisjonsplikt for små foretak. Flertallet er enig i at dersom innsendingsplikten etter § 8-2 i regnskapsloven skal videreføres for alle stiftelser, vil illeggelse av forsinkelsesgebyr være et egnet virkemiddel for å sikre at innsendingsplikten faktisk blir fulgt opp. Det samme flertallet har imidlertid merket seg at praktiske, hensiktsmessige og tekniske sider ved en differensiering av gebyrene etter størrelse vil bli vurdert i departementets oppfølging av den nevnte innstilling fra Revisjonspliktutvalget.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti mener at det bør foretas en nærmere vurdering av om innsendingsplikten bør opprettholdes for alle stiftelser, eller om det for de minste stiftelsenes vedkommende er tilstrekkelig at de skal være forpliktet til å framlegge regnskap overfor stiftelsestilsynene. Disse partier fremmer også forslag i tråd med dette. Jeg anbefaler dermed innstillingen fra komiteen og tar opp mindretallsforslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Presidenten: Representanten Hans Olav Syversen har teke opp det forslaget han refererte til.

Ulf Leirstein (FrP) [12:13:28]: Det forslaget som Fremskrittspartiet har tatt opp her, berører veldig mange, som føler at dagens regelverk slår ekstremt uheldig og feil ut.

Jeg er veldig glad for at man gjennom flere år har sørget for å rydde opp i regelverket knyttet til stiftelser. Vi hadde jo sett mange eksempler på stiftelser hvor – for å si det forsiktig – tingene ikke var som de skulle være. Man valgte da å lage et bedre lovverk knyttet til dette, og det er vi altså alle enige om. Men det Fremskrittspartiet har vært opptatt av, er nettopp de små stiftelsene, som opple-

ver lovverket som meget urimelig – små stiftelser som har skjøttet sitt bo meget bra gjennom mange, mange år. Vi har sett bl.a. gjennom media en rekke eksempler på hvordan dette med regnskapsplikten kan slå ut for en del av dem. Dette kveler på mange måter det frivillige initiativet hvis man gjør et eller annet feil uten at det var tilsiktet.

Vi har vært veldig bevisste under utformingen av forslaget på ikke å si noe om hvor grensen skulle gå. Vi hadde jo et ønske om, hvis flertallet skulle slutte seg til vårt forslag, at Regjeringen skulle utrede hvor grensene skulle gå for hva som skulle være små stiftelser og hva som skulle være store stiftelser. Så vi har vært veldig bevisste på ikke å konkludere på det, for det mener vi hadde vært en vei å gå for å finne ut hvor man skulle lande. Men jeg konstaterer jo at vi ikke får gjennomslag. Det henvises bl.a. til 2001, da man i justiskomiteen var veldig klare på at man synes det burde være lite problematisk at man hadde denne innsendingsplikten og denne regnskaps- og revisjonsplikten. Fremskrittspartiet var jo med på den merknaden. Men det er klart det er lov å tenke seg om når man ser hvordan et regelverk slår ut. Så jeg er til en viss grad glad for at finansministeren i hvert fall sier seg villig til å se på noe av dette. Jeg går ut fra at de fleste ser at her er det en del uheldige utslag.

Jeg vil selvfølgelig ta opp de forslagene som Fremskrittspartiet har lagt fram. Jeg vil også opplyse om at Fremskrittspartiet sekundært kommer til å støtte det mindretallsforlaget som er lagt fram fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Det går i hvert fall noe lenger enn bare de bemerkningene vi har fått fra flertallet og fra finansministeren.

Presidenten: Representanten Ulf Leirstein har teke opp dei forslaga han viste til. Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 1.

(Votering, sjå side 2781)

Sak nr. 2 [12:15:54]

Interpellasjon fra representanten Jan Tore Sanner til finansministeren:

«Norsk økonomi står foran store utfordringer som følge av finanskrisen. Det er ventet negativ vekst for første gang på 20 år i 2009, og arbeidsledigheten øker kraftig. Ifølge Aftenposten 7. mars er 350 000 arbeidsplasser truet. Regjeringen har økt skattene for mange små og mellomstore bedrifter i 2009, og i løpet av perioden er skatetrykket økt med om lag 11 milliarder kr for næringslivet. Konkurranssevnen er svekket hvert år under Stoltenberg II-regjeringen. Det gjør at mange bedrifter er dårlig rustet til å møte nedgangstider. I mange land er det nå fokus på hvordan man skal komme styrket ut av krisen ved å investere i kunnskap, forskning, infrastruktur og miljøtiltak. Regjeringen har primært vært opptatt av at tiltakene som settes inn, skal være midlertidige.

Hva er Regjeringens strategi for å sikre at bedriftene er sterkere og arbeidsplassene tryggere når vi kommer ut av krisen?»

Jan Tore Sanner (H) [12:17:12]: Den politiske debatten knyttet til finanskrisen kan deles opp i tre hovedelementer. Det ene er hva som er årsaken til finanskrisen, og i forlengelsen av den en systemdebatt om markedsøkonomi, globalisering, behov for mer regulering. Det andre knytter seg til hvordan man kan få finansmarkedene til å fungere igjen og andre tiltak for å dempe veksten i arbeidsledigheten. Og det tredje er hvordan Norge kan komme styrket ut av krisen.

Når man har en interpellasjon om finanskrisen og den økonomiske nedgangen, er det selvsagt fristende å ta en debatt om Regjeringen har gjort Norge tilstrekkelig robust i møtet med nedgangstider, og om pakkene kom tidsnok. Men jeg ønsker å la den debatten ligge. Jeg mener at det er viktigere at vi nå ser fremover enn at vi diskuterer tiden som har vært.

Jeg mener at det er særlig viktig at vi diskuterer hvordan Norge kan komme styrket ut av krisen, men jeg mener også at den systemdebatten som mange nå er deltakere i, er sentral. Jeg mener at det er helt avgjørende at vi unngår proteksjonisme og varige tilbakeslag i globaliseringen. Det er viktig at vi har en diskusjon om hvordan vi i større grad kan sikre at politikken følger økonomien. Økonomien er globalisert, og det er sett fra mitt politiske ståsted viktig at politikken følger etter, og at vi bidrar til sterkere internasjonale institusjoner.

Viktigheten av internasjonale institusjoner mener jeg vi nå ser innenfor EU. Noen hevder at EU er lite handlekraftig i den situasjonen vi nå er, men jeg tror at vi skal prise oss lykkelige for at EU eksisterer. Da finanskomiteen var i Spania, stilte jeg spørsmål til spanske myndigheter om hva de tror hadde skjedd hvis ikke Spania hadde vært medlem av EU og eurosamarbeidet. Svaret var helt tydelig: Jo, de mente at da ville man startet en konkurranse mellom landene med proteksjonistiske tiltak for å beskytte egne arbeidsplasser og egen industri, og en devaluering av de nasjonale valutaene. Jeg mener at det understreker viktigheten av institusjoner, og jeg mener at det er viktig at man diskuterer hvordan man kan styrke dem i tiden fremover.

Fra enkelte miljøer hevdes det at årsaken til finanskrisen var politisk styring. Jeg mener at de tar like feil som de som hevder at finanskrisen er markedets fallitt. Det man ser, er at man kanskje finner en del av svaret i at man særlig i USA hadde en politisk styring som bidrog til å skape bobler i økonomien, bl.a. knyttet til manglende sikkerhet for boliglån. Samtidig vet vi også at det vokste opp et uregulert skyggebanksystem i USA som etter hvert ble større enn det regulerte. Det viser helt klart at også markedssvikten har vært tydelig til stede.

Jeg er imidlertid veldig glad for at G20-landene har understreket at markedsøkonomien er viktig og må sikres fremover, og at man må unngå varige tilbakeslag i globaliseringen. Markedsøkonomien og globaliseringen har bidratt til en enorm økonomisk vekst i det som kalles den markedsøkonomiske æra, i perioden 1980–2007. Verdens samlede BNP har økt med 145 pst. Flere hundre millioner mennesker har klatret ut av fattigdom, og andelen ekstremt fattige har blitt redusert fra 34 pst. til 15 pst.

Finanskrisen skyldes jo ikke det faktum at markeder eksisterer, men det skyldes at vi som politikere ikke har maktet å sette de riktige grensene og rammene for markedet som kan bidra til velfungerende markeder. Og det er heller ikke riktig, som enkelte prøver å skape inntrykk av, at finanskrisen skyldes at politikerne ikke har forstått seg på sosialdemokrati. Realiteten er vel kanskje at de ikke forstod seg på markedsøkonomi, for markedet kan ikke stå alene. Det å hevde at det uregulerte markedet på en måte er høyresidens utopi, mener jeg er stråmannsargumenter. Alle som kjenner Høyre, vet at vi alltid har vært tydelig på at markedet må reguleres for at konkurransen skal fungere, og for at forbrukerne skal beskyttes, og at vi er opp-tatt av åpenhet, ettersyn og riktig incentivstruktur. Når det svikter, svikter også markedet.

Jeg mener det er viktig at Norge nå deltar i den internasjonale debatten, både om hvordan vi kan unngå proteksjonisme og varig tilbakeslag i verdensøkonomien, og om hvordan vi kan bidra til å skape sterkere institusjoner og sikre at politikken følger økonomien.

Siden denne interpellasjonen ble lagt frem, og siden Stortinget behandlet den forrige krisepakken fra Regjeringen, har situasjonen for små og mellomstore bedrifter forverret seg. Alle rapporter som er lagt frem i Norge og internasjonalt, tegner et dystre bilde nå enn bare for kort tid siden. Dun & Bradstreet, som driver med kredittvurdering, la frem en rapport før påske som viste at 50 000 norske små og mellomstore bedrifter har den dårligste kredittvurderingen, og dermed står i fare for å gå konkurs. Det mener jeg tilsier at det er behov for nye tiltak. Høyre har i dag foreslått en midlertidig reduksjon i arbeidsgiveravgiften på 2,5 pst., noe som vil være et viktig og godt håndslag til små og mellomstore bedrifter.

Jeg har jo hørt at enkelte sier at Høyre smører med blått, uansett om det går oppover eller nedover. Jeg mener at det er et like dumt argument som å hevde at Arbeiderpartiet og SV alltid smører med rødt – alltid vil ha større offentlig eierskap, alltid vil ha mer offentlige utgifter og helst ønsker seg høyere skatter. Realiteten er at Høyre legger frem forslag som er tilpasset den økonomiske situasjonen vi er i. Vi strammet til i gode tider. Vi mener at det er viktig nå å bruke noe mer for å stimulere særlig de små og mellomstore bedriftene. Derfor mener vi at lavere arbeidsgiveravgift er et riktig og nødvendig tiltak. Og for å si det slik: Hvis lavere skatt er god høyrepolitikk, så føres det veldig mye god høyrepolitikk rundt omkring i verden nå. Veldig mange land som også kaller seg sosialdemokratiske, bruker lavere skatt fordi rentenivået og rentevåpenet, førstelinjeforsvaret, nå langt på vei er brukt opp.

Det andre som jeg vil utfordre finansministeren på, er hvordan vi kan bruke krisen til noe positivt, hvordan vi kan sikre at krisen kan bli en form for vendepunkt hvor vi bidrar til å skape flere, sterkere og mer lønnsomme bedrifter når vi kommer ut av krisen. Jeg er overbevist om at de land som ikke ser mulighetene, de land som ikke satser langsiktig i den økonomiske krisen vi nå er inne i, kommer til å tape i konkurransen når veksten tar seg opp. Da er det viktig at vi skaper en bro over til kunnskapssamfunnet ved å satse mer på høyere utdanning når vi ser at

flere ungdom ønsker å studere, at vi satser mer på forskning, at vi bidrar til at de ansatte i bedriftene får mer bedriftsintern opplæring, slik at man både styrker bedriften og også de ansattes muligheter.

Det andre er at vi må bygge moderne infrastruktur så varene kommer raskere ut på markedet. Vi må også satse sterkere på miljøteknologi. Det er jo helt åpenbart at kravene til mer miljøvennlig adferd kommer til å øke i tiden som kommer. Da må vi sørge for at vi kan bruke vår miljøteknologi, vår kunnskap, vår kompetanse og våre krav på miljøområdet til et konkurransefortrinn for bedriftene. Alle miljøinvesteringer som nå foretas, vil bidra til at våre bedrifter vil være mer konkurransedyktige når konkurransen tiltar og veksten tar seg opp enn det man var før.

Det fjerde er å gi bedriftene bedre rammebetingelser. Nå å satse på å gjøre det lettere å starte bedrifter, lettere å drive bedrifter, er fornuftig politikk. Og der mener jo jeg at det er behov for et politisk skifte. For det er ikke noe som handler mer om verdier enn næringspolitikk. Næringspolitikk handler om enkeltmennesker, enkeltmennesker som starter og driver bedrifter, og det å satse på bedre rammebetingelser, enklere lov- og regelverk for mennesker som starter og skaper bedrifter og kommer med nye ideer, er viktig for at vi skal komme styrket ut av krisen.

Det siste og femte punktet er å modernisere offentlig sektor. Jeg mener at man også må bruke krisetiden til å modernisere offentlig sektor slik at man kan sikre at offentlig sektor i større grad blir en partner for privat sektor, og kan bli en fordel for våre bedrifter.

Statsråd Kristin Halvorsen [12:27:34]: Først noen kommentarer til det som interpellanten Sanner var innom innledningsvis, nemlig det vi nå ser som en veldig viktig del av den internasjonale debatten i kjølvannet av finanskrisen. Jeg vet ikke om representanten Sanner inviterte til en generell EU-debatt. Jeg imøteser i tilfelle representanten Sponheims kraftfulle innlegg ved en senere anledning i så måte! Jeg hadde ikke tenkt å dvele noe særlig ved det, men i denne situasjonen kan jo alle konstatere at EU er for lite. Det er den globale og internasjonale økonomien som har vært utgangspunktet for denne finanskrisen, med utgangspunkt i den ustabiliteten som har vært i USA.

Det var en forside i ukemagasinet Newsweek for noen måneder siden der det stod: Nå er vi alle sosialister. Det er vel kanskje å ta litt hardt i, for i norsk politikk er det foreløpig ikke alle som har konvertert dit hen. Men det sier jo noe om den stemningen som nå er i forhold til ønsket om bedre og mer effektiv regulering. Jeg er enig med representanten Sanner i at det ikke er mengden regulering som er interessant, men at en faktisk regulerer det som er viktig for å hindre at en lignende finanskrisen kan skje igjen. Det er påtakelig hvor mange av dem som mente at staten tidligere bare var en klamp om foten, som nå står og skraper på statens dører verden over.

Det er veldig viktig for vår regjering å følge opp de initiativene som tas internasjonalt. De diskuteres i G20, og de diskuteres i IMF. Det dreier seg om hvordan man kan hindre den form for risikospredning som har vært ut-

gangspunktet for denne finanskrisen, hvor usikkerheten og risikoen ved de amerikanske boliglånene ble spredt på en slik måte at man ikke klarte å finne det igjen, og dermed skapte ustabilitet i en hel verdensøkonomi med hensyn til hvordan man vurderer rating, med hensyn til hvordan man skal ha effektive tilsyn, med hensyn til den internasjonale kampen som nå pågår i forbindelse med skatteparadisier. Og det skal vi komme tilbake til ved flere anledninger i Stortinget.

Det er også slik at vi nå snart skal legge fram et revidert nasjonalbudsjett, og da legger selvfølgelig også Regjeringen fram oppdaterte analyser av hva som nå er situasjonen for norsk økonomi og for verdensøkonomien. Det er riktig at vi ikke har hatt en så alvorlig nedgang i verdensøkonomien siden annen verdenskrig. Det har ikke vært et så kraftig fall på de internasjonale børsene på hundre år, mens nå regner IMF med at nedgangen i den økonomiske aktiviteten i industrilandene kan være på 4 pst. i år, og at det blir nullvekst neste år. Det er også forventet en betydelig nedgang i de framvoksende markedene.

Vi kan jo ikke hindre at norsk økonomi påvirkes av det som skjer ute, men vi kan legge fram en politikk som begrenser skadevirkningene. Vi har en veldig høy ambisjon om å bekjempe arbeidsløsheten. Vi har satt oss som mål at vi gjennom denne krisen vil være blant de landene i Europa med lavest arbeidsløshet, og at vi skal være de som kommer mest offensivt ut av det.

Jeg er for så vidt enig med representanten Sanner i at alle kriser også innebærer noen muligheter. Det skal jeg få lov å komme tilbake til om litt. Men jeg vil bare kort si litt om hva vi har gjort, for de tiltakene vi har foreslått, har i veldig stor grad vist seg å virke, til tross for enormt mye dårlige nyheter fra den internasjonale økonomien, men det går ikke an å si at situasjonen har stabilisert seg. Denne bytteordningen, som vi var veldig raskt ute med i forhold til likviditeten i bankmarkedene, har virket. Nå er det gjennomført auksjoner på 100 milliarder kr. Vi ser at mange banker har gjort seg nytte av dette, og vi ser at de rammene som Stortinget har satt for denne ordningen, holder.

Stortinget har også enstemmig sluttet seg til opprettelsen av det statlige finansfondet og opprettelsen av Statens obligasjonsfond. Begge er bevilget fra Stortinget med 50 milliarder kr, og vi ser at de også nå er med. Statens obligasjonsfond er i gang. Statens finansfond er opprettet og er straks i gang.

De tiltakene har vært veldig viktige, særlig for næringslivet. Det er næringslivet som har vært utgangspunktet for dette, fordi vår store bekymring på et tidspunkt var at selv gode, lønnsomme, framtidsrettede prosjekter skulle slite med finansiering, ikke fordi prosjektene ikke var gode nok, men fordi bank- og kredittmarkedet slet slik som de gjorde.

Da er det også viktig å merke seg at den rentereduksjonen som vi nå har hatt, har vært av stor betydning også for næringslivet. Jeg har merket meg at representantene har sluttet å snakke om det rød-grønne rentenivået, men rentereduksjonen har altså vært på 3,75 pst., og også påslaget uten de faktiske utlånsrentene har gått betydelig ned

etter at disse tiltakene ble gjennomført. Det er utrolig viktig for mange i næringslivet og for de rammebetingelsene de har framover.

Det er veldig usikkert hva som nå skjer i aksjemarkedet, men så langt i år har hovedindeksen på Oslo Børs gått opp fra det bunnivået som var i mars, med ca. 20 pst. til nå. Men det er ekstremt stor usikkerhet.

Det som da er veldig viktig, er at vi nå ser, med utgangspunkt i hva slags krise det er vi skal håndtere, om de tiltakene vi foreslår, er målrettede. I tillegg til det vi har gjort i forhold til finansmarkedene, har jo Regjeringen foreslått en tiltakspakke. Det betyr at Norge er blant de land med de mest ekspansive politikker i hele verden med hensyn til å bekjempe finanskrisen, samtidig som vi tross alt rammes mindre enn de fleste. Disse tiltakene er nettopp innrettet mot å gjøre fornuftige oppgaver i offentlig sektor, fordi der vet vi at tiltakene raskt kan få betydning. Men det er jo ikke offentlig sektor som utfører oppgavene, så dette er oppdrag til mange små og mellomstore bedrifter rundt omkring i Norge. Fordi denne tiltakspakken vår også er så grønn, er den med på å dra opp markedene for mye fornuftig grønn produksjon.

Jeg har et perspektiv for vår handling i forhold til finanskrisen, at vi må komme ut av den på den andre siden med bedre løsninger for klimakrisen enn vi hadde da vi gikk inn i den. Vi vet at klimakrisen kommer til å vare i tiår på tiår, men vi vet også at de bedriftene som klarer den grønne omstillingen og treffer de nye markedene som vil komme når finanskrisen etter hvert går over, vil være bedrifter som har omstilt seg og brukt krisen til å sørge for at de også har et bedre økonomisk fundament. Tiltakspakken er nettopp innrettet slik at markedene for den dras opp og blir interessante for fryktelig mange bedrifter.

Så over til noen av de konkrete påstandene som står i denne interpellasjonen, og som jeg er dundrende uenig i. Regjeringen har jo nettopp vist en veldig pragmatisk holdning til skattepolitikken. Interpellanten tar helt feil. Det er Høyre som roper på skattelette hver gang de skal komme med forslag, uansett hva problemet i utgangspunktet er. Vår regjering har jo utvist en stor grad av pragmatisme med hensyn til hva slags type tiltak det er vi foreslår. Vi har som utgangspunkt at vi skal holde 2004-nivået for skattepolitikken. Det har vi gjort, men i denne krisen har vi foreslått en ordning som gir midlertidig skattelette for næringslivet over to år på nesten 11 milliarder kr. Det betyr at en veldig viktig del av Regjeringens tiltakspakke nettopp var skatteforslag som skulle treffe bedrifter som midlertidig kom i en vanskelig situasjon, men som de har gode forhåpninger om at man kan komme seg godt ut av etterpå.

Vi har avvist spørsmålet om å redusere arbeidsgiveravgiften, som egentlig er hovedpoenget i den tiltakspakken som Høyre har lagt fram i dag, og som i den perioden Høyre foreslår det for, ville bety ca. 23 milliarder kr mindre i inntekter for fellesskapet, med et halvt år i år og et halvt år neste år, så vidt jeg kan forstå – hvis det er feil, får representanten Sanner rette på meg – men det er i hvert fall en reduksjon i arbeidsgiveravgiften generelt på 2,5 pst., så vidt jeg har forstått.

Men nå er krisen slik at deler av norsk økonomi faktisk fremdeles har problemer med å finne kvalifisert arbeidskraft, mens de delene som er mest utsatt i forhold til fallet i den internasjonale økonomien, er eksport og konkurranseutsatt sektor. Det er veldig viktig at en ser hvordan krisen utvikler seg i Norge. Betydelige deler av norsk arbeidsmarked og arbeidsliv er ikke direkte påvirket av hvordan finanskrisen nå ruller. Det er de områdene som er særlig sårbare for fallet i internasjonale metallpriser osv., som er den store utfordringen. Her er jeg helt enig med interpellanten i at de tiltakene som kan rette seg inn mot opplæring og mot oppkvalifisering av den kunnskapen som vi vet at man uansett har behov for i framtiden, er veldig viktige virkemidler overfor denne delen av norsk næringsliv.

Hans Frode Kielland Asmyhr hadde her overtatt presidentplassen.

Jan Tore Sanner (H) [12:38:21]: Det er alltid hyggelig når man kan konstatere at man er enig om noe. Noe av det jeg gledet meg over, var at finansministeren sa at det ikke er mengden av regulering, men effekten av regulering som var det viktige, og at det var viktig å være pragmatisk i den situasjonen vi nå er i. Jeg mener at begge deler er viktige.

Bare innledningsvis: Det var ikke mitt poeng å dra i gang en stor EU-debatt. Jeg har ikke ambisjoner om å overbevise finansministeren i løpet av disse få minuttene. Mitt poeng med å trekke frem EU er at det illustrerer viktigheten av internasjonalt samarbeid og internasjonale institusjoner. Man kan gjerne drømme om å ønske seg noe veldig mye større, noe som helst omfatter hele verden, men det synes jeg er et dårlig argument mot det vi ser faktisk virker. Jeg er ikke et øyeblikk i tvil om at uten EU og uten eurosamarbeidet ville man se en ganske ødeleggende konkurranse mellom land om å beskytte sitt eget marked og å devaluere sin egen valuta.

Når det gjelder arbeidsgiveravgiften, er det riktig, som finansministeren sier, at i første runde er det eksportindustrien som sliter. Men alle de rapportene som kommer nå, viser at det er det store mangfoldet av små og mellomstore bedrifter, også innenfor tjenestesektoren og ingeniørbedrifter, som etter hvert begynner å slite. Det er ganske åpenbart at når eksporten sliter og den får færre kontrakter, vil det etter hvert begynne å virke inn også på de andre sektorene. Derfor mener vi det er et godt tiltak. Jeg er i hvert fall ikke i tvil om hvilket tydelig signal som kommer fra næringsorganisasjoner og fra bedriftene, og det er at lavere arbeidsgiveravgift nå vil være et viktig virkemiddel. Jeg viser, som sagt, til den rapporten som kom fra Dun & Bradstreet som viser at opp mot 50 000 små og mellomstore bedrifter nå begynner å få problemer ved at de har den dårligste kredittvurderingen.

Der jeg imidlertid synes at finansministeren var for svak, er på hva vi skal gjøre for å komme styrket ut av krisen. Hvis det er de tiltakene som lå i den forrige krisepakken som på en måte er trumfargumentet for å vise at man nå vil sørge for at vi skal bli bedre på miljøteknologi, være mer innovative og sørge for at våre bedrifter

ligger i fremste rekke, er det ikke godt nok. Hvis det er den forskningsmeldingen som kom i forrige uke, som er beviset på at man satser fremover, mener jeg at det heller ikke er godt nok. Jeg mener at vi gjennom de økonomiske musklene Norge har, og den kompetansen vi har, nettopp burde bruke den situasjonen vi nå er inne i, til å sørge for at vi blir sterkere og bedre når vi kommer ut av krisen. Det handler ikke minst om hva man gjør innenfor høyere utdanning og kompetanse, både i bedriftene og i hele skoleløpet.

I dag la Finansavisen frem en rapport fra OECD som fortalte hvorfor norske elever gjør det dårligere. I den situasjonen vi er i nå, må vi sørge for at vi også satser på skolen, slik at våre elever får mer kunnskap og vil kunne hevde seg bedre i den konkurransen som nå kommer. Så jeg savner en klar og tydelig strategi for hvordan vi skal styrke bedriftene og komme sterkere ut av denne krisen.

Statsråd Kristin Halvorsen [12:42:04]: Først noen ord om hvordan det økonomiske bildet nå ser ut i Norge. Jeg skal komme tilbake til det også når vi legger fram revidert nasjonalbudsjett.

Virkningen av rentenedgangen så langt har, hvis vi skulle omsatt det til skattelette, vært i størrelsesordenen 25 milliarder kr. Det hjelper enkeltpersoner, og det hjelper bedrifter. Det er en veldig kraftig stimulans. Vi ser at fordi så mange ikke har bundet renten over mange år, virker det også veldig direkte og veldig raskt inn i norsk økonomi, i motsetning til mange andre land. Det betyr at vi ser at det private forbruket nå er i ferd med å flate ut. Det betyr at vi ser at på boligmarkedet er det enkelte tegn til mer stabile forhold. Det er litt tidlig å felle dommen over det. Men det betyr jo også at i forhold til det generelle bildet når det gjelder husholdninger og når det gjelder næringslivet, er effekten av rentenedgangen langt kraftigere enn det vi kan oppnå gjennom å bruke skattevirkemidlene. Det er derfor vi har konsentrert oss om en slik innretting av tiltakspakker som vi har gjort, og at vi holder fast på det.

Så tror ikke jeg at representanten Sanner hadde forventet at det nå kommer helt nye forslag fordi han har fremmet en interpellasjon i Stortinget. Men la meg si meg veldig enig i mange av de perspektivene som representanten Sanner har når det gjelder hvordan vi nå må sørge for at vi har fokus på det som skal vare gjennom krisen og bygge oss robuste til nye utfordringer. Det dreier seg om forskning. Det dreier seg om bevilgninger til forskning. Men det dreier seg også om kvaliteten på og innretningen av forskning, og om hvordan vi konsentrerer den forskningsinnsatsen vi har, videre framover. Jeg er helt enig i at spørsmål rundt klima og spørsmål om hvordan man kan utvikle flere gode og effektive virkemidler – for å begrense utslipp, f.eks., som i neste omgang kan bli produksjon, er en veldig viktig del av det. Jeg er også helt enig i alt som dreier seg om kunnskapsopprustning. Da vil jeg gjerne begynne med barnehagen. Det er klart det største kunnskapsløftet som er gjennomført i Norge på veldig mange år, er den voldsomme satsingen på barnehagen fordi vi har fått mer og mer kunnskap om hvor viktig tidlig innsats er. Å sørge for at vi ruster opp hele skole- og utdanningsløpet er utro-

lig viktig for hvordan vi kommer til å klare oss, ikke bare i de nærmeste årene, men også videre inn i framtiden. For uansett hvordan vi ser på Norge, er det kunnskap og folk som er vår viktigste formue.

Reidar Sandal (A) [12:45:25]: Representanten Sanner påstår at regjeringspartia primært er opptekne av at tiltaka mot finanskrisa skal vere mellombelse. Sanners vurdering av Regjeringa sin politikk er sterkt tendensiøs, som vanleg.

Vår politikk handlar om å leggje grunnlag for verdiskaping og vekst. Kampen for å tryggje arbeidsplassar har alltid vore den aller viktigaste oppgåva for Arbeidarpartiet. Skape og dele er eitt av våre motto.

Dagens Næringsliv skreiv 29. april i år om eit forskingsprosjekt leidd av professor Kalle Moene ved Universitetet i Oslo. Prosjektet skulle sjå på korleis systemet med store velferdsordningar, slik vår politikk legg vekt på, gav økonomisk vekst. Førebelse resultat viser at den skandinaviske modellen med små lønsforskjellar, gode velferdsordningar og sentraliserte lønsoppgjer gir høg sysselsetjing, høg innovasjonsgrad og høg produktivitetsvekst.

At denne politikken er ein suksess, ser vi alle. Noreg gjekk inn i finanskrisa med ei arbeidsløyse på under 2 pst. I dag har vi ei arbeidsløyse som er for høg, ho er i augneblinken på ca. 2,8 pst., mot rundt 8 pst. i dei fleste andre nordeuropeiske landa. Med andre ord: Regjeringspartia sin politikk gir betre utgangspunkt for å møte finanskrisa enn nokon annan politikk vi ser rundt oss.

Sjølv om dei fleste økonomiske ekspertar åtvare og hevda at det ville kome eit omslag i økonomien, var det få som såg krafta i, farta i og omfanget av tilbakegangen. Finanskrisa starta brått.

Den internasjonale finanskrisa var det umogleg å gardere seg imot, som finansministeren òg peika på. Då blir det viktig å møte problema med den rette medisinen. Allereie då statsbudsjettet blei lagt fram i oktober i fjor, såg vi kva for veg det bar. Vi la derfor fram eit ekspansivt budsjett for å motverke noko av nedgangen. På det tidspunktet kravde Høgre og Sanner eit stramt budsjett.

Vi fekk raskt melding frå næringslivet om problem med finansiering. Utan tilgang til finansiering ville næringslivet stoppe opp og arbeidsløysa ville auke dramatisk. Det var derfor ekstremt viktig at både bedrifter og privatpersonar igjen skulle ha moglegheit til å få lån. Vi la derfor fram ein bankpakke allereie i oktober i fjor. Gjennom nye statsobligasjonar på inntil 350 milliardar kr gav staten bankane tryggleik slik at dei kunne få nye langsiktige lån. Noregs Bank la samtidig ut fastrentelån med to års løpetid, særleg retta inn mot dei mindre bankane våre. På den måten skulle dei lettare kunne skaffe seg lån i den internasjonale kredittmarknaden. I tillegg utvida vi andre finansieringsmoglegheiter, bl.a. utvida utlånsramme for Kommunalbanken, utvida rammene for GIEK, diverse finansieringstiltak for å sikre eksportindustrien, utvida byggjelånsgaranti for skipsfart og utviding av rammene til Innovasjon Norge, for å nemne nokre sentrale tiltak.

Trass i ei rekkje finansieringstiltak blei det snart klart at oppseiingar og permitteringar var på veg. I tiltakspakken

som blei lagd fram 26. januar i år, blei det fremma forslag om omfattande tiltak for sysselsetjing og velferd retta inn mot fleire sektorar. I pakken foreslo Regjeringa tiltak for 20 milliardar kr – av dette nesten 17 milliardar kr nye tiltak på utgiftssida i budsjettet og 3,25 milliardar kr målretta skattelette for næringslivet. Tiltaka var i størst mogleg grad retta inn mot å gi så rask effekt som mogleg i arbeidsmarknaden. I tillegg har vi styrkt Nav i fleire omgangar for best mogleg å kunne hjelpe dei som no blir ledige.

Det blei vidare klart i løpet av vinteren at lånemoglegheitene for næringslivet framleis ikkje var tilfredstillande. Derfor kom vi med ytterlegare finansieringstiltak 8. februar. Vi oppretta både Statens finansfond og Statens obligasjonsfond, som finansministeren peika på.

Dessutan har vi heile tida vore opptekne av å leggje til rette for at Noregs Bank skulle setje ned renta. Sentralbanken har sia oktober i fjor sett ned renta med 3,75 prosentpoeng. Dette bidreg mykje til å lette kvardagen for norske familiar og verksemder som har lån. Rentekutta aleine utgjer 25 milliardar kr – for ein familie med 1 million kr i lån betyr det 27 000 kr mindre i renteutgifter, etter skatt.

Jørund Rytman (FrP) [12:50:56]: Interpellanten reiser en veldig viktig problemstilling og en viktig sak som vi må ta på største alvor.

Allerede på 1100-tallet ble ordet «entreprenør» brukt på fransk med betydningen: Den som får gjort noe – det skapende mennesket som får gjort noe, den som ser muligheter i utfordringer der andre bare ser problemer, og heller ikke får gjort noe eller vil gjøre noe. Entreprenører oppdager ny kunnskap, kommer med nye ideer, bruker ny teknologi til å produsere bedre – går sin egen vei. De er visjonære og drømmere som er besatt av en idé. Samtidig er de realister som raskt skifter retning dersom en annen retning viser seg å være mer fremkommelig. Entreprenører er handlingsrettede energibunter, våkne og ser etter muligheter, og lar seg i hvert fall ikke avskrekke med usikkerhet, fare og krise. Det er entreprenører som får en nasjon til å bli rikere.

En nasjon med mange gründere, der disse får lov til å utfolde seg uten reguleringer, lite byråkrati og uten høyt skattetrykk, gir en lykkelig, rik nasjon med mange optimister. Studier viser at entreprenører er lykkeligere med både arbeidet og livet enn ansatte, uavhengig av deres økonomiske nivå. Gründere ser alltid lys i den mørke tunnelen, sier forsker Jon Erik Svendsen ved Handelshøyskolen BI, som faktisk har forsket på dette. Man beregner at det vanligvis tar fem år fra gründere får en idé og til de tjener penger. Men gründernes stayerevne gjør at de ikke gir seg, til tross for sin utålmodige natur. De har så stor tro på prosjektene sine at de klarer å overbevise seg selv og andre om at de vil lykkes. Og når noe er galt, finner de ofte utenforliggende forklaringer.

Entreprenører og innovasjon finnes overalt, unntatt i lærebøker om sosialøkonomi. Å ha entreprenører og innovasjon er ikke noe vi politikere kan vedta eller bestemme. Innovasjon og gründerskap begynner hos en som får en idé – et skapende menneske. Ideen blir kanskje utviklet av en

annen, og så gjort til et kommersielt masseprodukt av en tredje.

Vi kan ikke vedta gründerskap, men vi politikere kan bestemme at gründere og næringslivet ikke skal skattes i hjel. Vi kan gjøre vårt for å ha færre reguleringer, ingen dårlige reguleringer, mindre byråkrati og mindre skjema-velde. Vi kan tenke oss om to ganger før vi foreslår en ny lov eller forskrift, nye restriksjoner, nye påbud eller forbud – eller enda et skjema en næringsdrivende må fylle ut.

Da BusinessWeek besøkte Microsofts kontor, observerte de en haug med kaffekopper og espressokrus og soveposer som var hengt opp på baksiden av dørene, ikke fordi de ansatte ble pisket til å arbeide, men fordi de var oppslukt av arbeidet sitt. Det er på samme måte som vi stortingspolitikere – sannsynligvis mange av oss, håper jeg – har sovet på sofaen på kontoret flere ganger fordi vi elsker vårt arbeid, eller fordi vi av andre grunner må eller bør sove over på kontoret, ikke av økonomiske grunner, ikke fordi det er påbudt for oss stortingspolitikere, men slik at vi får løst oppgaven vi jobber med. Faktisk er vi – så vidt jeg vet – unntatt fra arbeidsmiljøloven, slik at vi kan gjøre det på den måten. Men kunne dette ha skjedd her i Norge, utenfor denne bygningen? Det tror jeg neppe, hvis man skal arbeide lovlig. Stortingsflertallet har jo regulert og bestemt at det skal være en maksimumsgrense for hvor mange timer i uken man skal kunne jobbe, og «stimulerer» via skatteloven ved å begrense overtidssjopping. Man pålegger gründeren å skrive opp antall timer han jobber, slik at staten kan skattlegge personen. Gründeren må da ta ut regulær lønn, selv om han faktisk har jobbet omtrent 24 timer i døgnet, og ikke ønsker å ta ut lønn.

Men selv om det er slik, har forskere og psykologer faktisk konkludert med at vi er lykkeligst på jobben. Det skyldes den sterke gleden som oppstår i det kreative øyeblikk da vi mennesker er oppslukt av en aktivitet og føler at den er utfordrende, men allikevel håndterbar.

I den samme undersøkelsen som jeg har referert til, konkluderer man med at de som er mest utsatt for reguleringer, er de i de tradisjonelle kvinneyrkene i offentlig sektor. Fordi disse yrkene inneholder mye rutine og små muligheter for eget initiativ, og der man med jevne mellomrom avbrytes av plutselig og ubegripelig omorganisering fra oven, er det vanskelig å tilpasse seg. Det er derfor ikke rart at man i disse yrkene blir utbrent, og at tallet på sykmeldte innen disse sektorene skyter i været.

Derfor håper jeg at Regjeringen også ser på dette, og legger til rette for bedre rammebetingelser for gründere – i form av lavere skatter og avgifter, bedre regler og bedre rettigheter for selvstendig næringsdrivende.

Svein Flåtten (H) [12:56:18]: Jeg må si at jeg føler meg usikker når det gjelder den krisen vi er inne i, og som nå er i ferd med å nå arbeidsplassene og realøkonomien. Men da er det velgjørende – og kanskje også beroligende – å sitte her og høre komiteens leder, Reidar Sandal, fortelle at for det første er alt som kommer fra opposisjonen, påstander og også tendensøst, samtidig som han kan berolige oss med at det som gjøres her hjemme, er det beste som kan gjøres noe sted som en kan sammen-

ligne seg med. På bakgrunn av det føler jeg at de reisene som finanskomiteen har foretatt i vinter, egentlig har vært unødvendige. Vi kunne ha sittet her hjemme og mer eller mindre hørt på hva Regjeringen fortalte, at dette kom til å fungere. Jeg må si jeg er absolutt mer usikker, og det er også veldig mange av de bedriftslederne og de ansatte rundt omkring som jeg snakker med.

Så hører jeg finansministeren – for så vidt også komiteens leder – si at den prosentvise ledighet er lav. Ja, det er den, og den kommer helt sikkert til å være en av de laveste i Europa. Men det hjelper jo ikke dem som blir ledige her hjemme! Det er det som er poenget vårt.

Finansministeren sier også at aksjemarkedet har steget med 20 pst. Det er bra at finansministeren er opptatt av børskurvene, men heller ikke det har noen betydning i den situasjonen vi nå er i når det gjelder realøkonomien. Nå må vi ta vare på arbeidsplassene. For å ta vare på arbeidsplassene må vi ha bedrifter, og for å ha bedrifter må vi faktisk ha eiere – enten vi liker det eller ikke. De tiltakene som nå settes inn, er på skattesiden. Allerede budsjettet fra i fjor høst, som ble fremstilt som et ekspansivt budsjett for å løse krisen, var jo – slik det så ut for oss andre – et valgkampbudsjett, som senere ble omdøpt til et krisebudsjett. Senere har vi sett veldig lite av det som går inn mot den enkelte arbeidsplass, og det tror jeg vi kommer til å få merke fremover. Derfor er de tiltakene som Høyre senest i dag foreslår, veldig viktige.

Vi må kort og godt skape mer optimisme i bedriftene. Det hjelper ikke at rentene har gått ned. Det er helt utmerket at rentene har gått ned, både for dem som har boliglån, og for de bedriftene som har lån, men vi må skape en optimisme som gjør at folk vil låne nye penger, selv om renten er lav – det er det jeg hører. Jeg hører at vi er redde for å låne nye penger for å investere, for å sette i gang noe nytt, og vi er redde for å ansette nye mennesker. Til det siste: For eksempel vil vårt forslag om å redusere arbeidsgiveravgiften kunne bety nokså mye.

Jeg tror at denne sammenhengen mellom trygge bedrifter, trygge eiere, som ikke beskattes unødvendig hardt, og budsjettet i fjor, var helt forfeilet. Man gikk altså direkte inn på eierbeskatningen, som igjen slo ut på arbeidsplassene. Hvis man ikke har eiere, hvis man ikke har optimistiske investorer, har man heller ingen bedrifter.

Finans- og kredittsystemene fungerer, og det er også helt utmerket. Komiteen har vært enig om det, og Stortinget har vært enig om det. Det er når vi kommer ned på mikronivået, og det er der vi er nå, tiltak må settes inn for å hjelpe hver enkelt bedrift – ikke ved særtiltak rettet inn mot den enkelte bedrift, men ved generelle tiltak som hjelper småbedriftene, som det finnes titusener på titusener av her i landet.

Lønnsomheten, som i mange av disse bedriftene var høy så sent som i 2008, stuper i 2009. Derfor burde man også sett nærmere på vårt forslag om å spre inntektene fra 2008 i en overgangsordning, slik at man kunne utjevne inntektene over to–tre år og beholde den skattemessige likviditeten i bedriftene. Det man gjorde, gjorde man for underskuddsbedriftene i 2008. Men det store antall be-

drifter hadde overskudd, og det er gjerne dem som det er viktig å ta vare på videre.

Heikki Holmås (SV) [13:01:36]: Vi har hatt en fantastisk høykonjunktur de siste årene. Næringslivets overskudd har vært enorme, og det har gitt grunnlag for de skatteøkningene som bl.a. vi har vært med på. Jeg antar, siden Jan Tore Sanner nå mener det er fornuftig å sette ned skattene i en slik situasjon, at han også er enig i at det er rimelig at næringslivet betaler mer i tider med høye overskudd.

Jeg forstår riktignok ikke hvor tallet 11 milliarder kommer fra. Mange av de skatteendringene vi har gjennomført, har ikke først og fremst vært skatteøkninger for næringslivet. Det har vært omfordelinger, bl.a. fra formuesskatten. Vi har omfordelt. Vi har tatt fra Rimi-Hagen og latt ham bidra mer til fellesskapet. Vi har sørget for å gi småsparerne – som Jan Tore Sanner ofte tar til orde for, men kanskje ikke i denne sammenhengen – skattelette. Vanlige folk har fått skattelette bl.a. gjennom det vi gjorde med tanke på formuesskatten, og gjennom arveavgiften, som vi endret på nøyaktig samme måte. Det er mange små og mellomstore bedrifter som har fått skattelette av oss, nettopp gjennom de omleggingene vi har gjort i forbindelse med arveavgiften. Jeg regner med at Jan Tore Sanner er villig til å klargjøre hvor han har disse 11 milliardene fra.

I hvert fall er det sånn at i de dårlige tidene vi har nå, har vi sørget for å gi en midlertidig skattelette – nettopp til de bedriftene som sliter, målrettet til nettopp de bedriftene som går med underskudd. Det gjør jo ikke Jan Tore Sanner og Høyre i det hele tatt.

I Høyres pakke på 15 milliarder kr, som altså ble lagt fram i dag, er ikke de store tiltakene rettet inn mot dem som er arbeidsløse. De er rettet inn mot de bedriftene som har mange folk i jobb. Med andre ord: De hjelper ikke industrien. Det hjelper ikke industrien som ikke får solgt aluminium til utlandet, at det blir lavere arbeidsgiveravgift. De får ikke fem flate øre ekstra. De bedriftene trenger ekstra etterspørsel ute, og den ekstra etterspørselen vil ikke dukke opp bare på grunn av at Jan Tore Sanner og Høyre ønsker å bevilge 11,6 milliarder kr ekstra til dem.

Hvis vi ser på det vi ønsker å trekke fram som det viktigste vi må gjøre gjennom denne krisen – og som flere har tatt til orde for, også Jan Tore Sanner – nemlig å sørge for å omstille norsk økonomi i en mer miljøvennlig retning, er det ingenting i det forslaget som Høyre legger fram, som går noe særlig i den retning. Den store potten er innstilt på arbeidsgiveravgiften. Skulle man sørget for en miljøvennlig omstilling, måtte det vært gjennom målrettet satsing. Og jeg kan ikke se av den pressemeldingen som er sendt ut fra Høyre, at det der ligger noe særlig satsing på miljø. Det er klart at hvis noe av den bevilgningen til forskning som ligger der, er øremerket i retning miljø, er det positivt, men det er jo smuler i forhold til de store pengene i Høyres satsing. Jeg er derfor redd for – det har vi alltid vært bekymret for – at «miljø» er et fyndord som Høyre trekker fram i festtaler. For vår regjering har det vært et viktig grep å ta i forbindelse med den krisen vi står oppe i.

Jeg tror det går an å enes om noen overordnede problemstillinger knyttet til kompetanse. Det er helt klart at når det gjelder dem som blir arbeidsløse nå, særlig innenfor de to store næringene bygg og anlegg, og industriarbeid, må det tas grep for å ta vare på dem, som å sørge for å gi dem mer kompetanse. Men den tredje største gruppen arbeidsløse er folk som ikke har noen fagbakgrunn, som ikke har noen yrkesbakgrunn. For den gruppen er satsing på kompetanse og kompetanseheving ekstremt viktig, sammen med en næringsmessig vridning i retning av miljøetsatsing. Vi mener at hvis vi først skal bruke mye penger, er det ikke fornuftig å gjøre slik som Jan Tore Sanner og Høyre foreslår, nemlig en bred skattelette som først og fremst går til alle de bedriftene som har ansatte i dag, men en bør satse på miljø og på kompetanse – i mye større skala enn det Jan Tore Sanner og Høyre foreslår.

Så helt til slutt: Vår regjering har en av de mest ambisiøse satsingene med tanke på den krisen vi står oppe i, og det i en situasjon der vi har den laveste arbeidsledigheten i Europa. Det har vi sagt at vi skal sørge for å ha som en målsetting og som en styrepinne gjennom hele denne perioden. Så har vi fortsatt grepet om renten. For det er ikke riktig som Jan Tore Sanner sier, at det våpenet nesten er oppbrukt i Norge. I USA og Sverige ligger renten på mellom 0 pst. og 0,5 pst., og i Norge på 2 pst. Vi har altså fortsatt noe å gå på, selv om jeg tror at mer målrettet satsing innenfor de bransjene der det er høy arbeidsløshet, er mer treffsikkert.

Hans Olav Syversen (KrF) [13:07:08]: Rett før vi startet denne debatten kom det nye tall fra EU-kommisjonen om den økonomiske utviklingen i EU-landene. Nå er vi altså der hvor BNP vil falle med 4 pst. i år i denne sonen, og arbeidsledigheten kan komme opp i 11 pst. neste år. Også for 2010 forventer nå kommisjonen at økonomien vil falle – om ikke med mer enn 0,1 pst. Men dette er en kraftig nedjustering siden forrige anslag, som var i januar. Da ventet man et fall på kun – og det er rart å si «kun» i denne sammenheng – 1,9 pst. for inneværende år, mens man ventet realvekst neste år. Det er altså snudd til en nedgang, og det er klart at dette får innvirkning også for norsk økonomi.

Spørsmålet Sanner reiser i interpellasjonen, er på mange måter et av de viktigste spørsmål som kan stilles når det gjelder utformingen av den økonomiske politikken både for dette året og for de neste årene. Så vet vi – og det får vi si – enten vi sitter i posisjon eller i opposisjon, at det ikke er et enkelt svar å gi, og at vi ikke lever i et vakuum i dette landet. Vi kan ikke garantere at bedrifter ikke skal gå over ende, at ingen skal miste arbeidsplassene som følge av de økonomiske nedgangstidene. Det gir jeg finansministeren rett i. Men noe kan vi gjøre, og det har vi også diskutert på Kristelig Folkepartis landsmøte denne helgen. Selv om man gjennom mediene kan få inntrykk av at det stort sett er helt andre ting som har vært diskutert der, har dette også vært tema. Vi holder fast ved at vi kunne kommet i gang tidligere innenfor inneværende års budsjett med å gjøre noe for å møte den nedgangen vi alle ser. Vi foreslo altså for første gang en større

oljepengebruk enn det Regjeringen selv foreslo i det opprinnelige budsjettet for dette året. Vi mente at Regjeringen var for sen på labben i fjor høst.

Så synes vi også – selv om det er modifikasjoner – at Regjeringen har hatt noen ideologiske sperrer når det gjelder å gi næringslivet bedre skattemessige vilkår i en utfordrende tid. Men jeg håper og tror at det finansministeren sier, er riktig, at man er fleksibel, og at vi også vil gjenkjenne det når vi kommer til framleggelsen av revidert nasjonalbudsjett. Men Regjeringens skatteskjerpelser i fjor høst burde vi vært foruten.

I sine 1. mai-taler har statsministeren og finansministeren lagt vekt på at vi skal ha den laveste ledigheten i Europa, og det er jo et tilsynelatende godt mål. Poenget er at vi er der allerede. Vi må jo måles mot de muligheter vi har i dette landet til å motvirke ledigheten – og vi har statsfinansielle instrumenter i en helt annen divisjon enn de aller, aller fleste land. Da må også ambisjonene våre tilsvare de mulighetene vi faktisk sitter med. Men jeg er klar over at det selvfølgelig er mer behagelig å bruke en slik målsetting enn å tallfeste hva man har som mål for å få ledigheten så lav som mulig.

Hva kan vi så gjøre, slik representanten Sanner inviterer til? Vi mener fortsatt at man kan gjøre mer på ulike områder – fleksibiliteten innenfor permisjonsreglementet, at man videre kan se på hva man målrettet kan gjøre mot eksportindustrien, som i mange tilfeller sliter. Vi kan ikke lage etterspørselen utenlands, men vi kan lette situasjonen for de bedriftene det gjelder, og vi kan øke – der er vi enige med Regjeringen – etterspørselen innenlands, slik at f.eks. bygg- og anleggsbransjen får mer å gjøre enn om man ikke brukte de instrumenter vi faktisk rår over. Vi kan, som det er sagt, øke kompetanseoppbyggingen for dem som nå ikke har jobb lenger, og vi kan satse på høyere utdanning. Der forventer vi at Regjeringen kommer i revidert. Det er nesten utrolig å se at mange studieplasser innenfor ulike sektorer må, slik det ligger an nå, redusere opptaket for neste år på ulike områder.

Så vi kommer tilbake i revidert budsjett og håper det kan bli et felles løft for å sikre at så få som mulig må stå i ledighetskø.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [13:12:31]: Jeg vil takke for interpellasjonen og for det viktige spørsmålet om hvordan Norge skal komme styrket ut av finanskrisen. Jeg merker meg også med glede at det representanten Sanner nå sier, betyr en gryende systemdebatt om bakgrunnen for det hele. Det er vi i Senterpartiet veldig glad for. Det vil jo snart fra Finansdepartementets side bli nedsatt en grådighetskommisjon – eller en finansmarkedskommisjon – hvor dette kan tas opp ytterligere, og vi gleder oss til den diskusjonen.

Vi har allerede fått avklart at det som Fremskrittspartiet kaller sjølregulerende markeder, bare er en teori og er medvirkende til krisen. Det er ingen andre partier her i Stortinget som støtter seg til den tenkningen. Det som imidlertid er viktigere enn ekstremteorien «sjølregulerende markeder», er den liberalisering av det internasjonale finansmarkedet som har skjedd de siste 25 årene, og som

har medført en stadig økt risiko og tilhørende økt kortsiktig gevinst. I USA ble jo Glass-Steagall Act opphevet i 1999 og var medvirkende til den krisen. Med Glass-Steagall Act skulle det være et skille mellom forretningsbanker og investeringsbanker for at investeringsbankene skulle holde seg til det de skulle holde seg til, og forretningsbankene skulle holde seg til utlånsvirksomhet.

Investeringsbankvirksomheten under norske og europeiske forhold har skjedd som en del av finanskonsern eller integrerte fondsmeglerforetak eller med flere roller/konseksjoner. Norge innførte finanskonsern allerede i 1988, og like etter fikk vi UNI Storebrand-skandalen. Fram til april 2004 kunne de amerikanske investeringsbankene bare låne ut maksimalt tolv ganger egenkapitalen. Da ble grensen opphevet, og parallelt skjedde det en omgåelse av kapitaldekningsreglene ved hjelp av kredittforsikring og verdipapirisering av utlån. Representanten Sanner snakket om skyggebanksystemet, som var uregulert. Noe av det ligger i det jeg har referert til.

Det som er sentralt, er at en må regulere annerledes. Hva som er feil, og hva Høyre vil gjøre med det, har vi ikke hørt noen forslag om. Vi hører om de internasjonale politiske kjørereglene, som vi i Senterpartiet er helt enig i. Det vil innebære at det både for Det internasjonale pengefond, Verdens handelsorganisasjon og Verdensbanken må bli nye kjøreregler, hvor fri flyt erstattes av begrenset flyt, og hvor vi altså tar konsekvensen av et ekstremt risikofyllt system som det vi har levd under.

Innenfor finansmarkedene må det reorganiseres, og reglene må endres. Senterpartiet har tidligere foreslått at forsikringsselskap bare bør kunne forsikre liv og eiendom, ikke finansiell risiko, at innskuddsbanker bare skal drive med utlån og ikke spekulasjon i finansinstrumenter og valuta for bankens regning. Vi bør også ha separate eierstrukturer mellom bank og finans.

Et annet viktig punkt som er tatt opp i interpellasjonen, og som Senterpartiet er svært opptatt av, er rammebetingelsene for små og mellomstore bedrifter. Det gjelder både personlige foretak og foretak utover en viss størrelse som finner det interessant å starte som aksjeselskap eller andelslag. For Senterpartiet er prinsippet at dess større aktiv deltakelse og ansvar dess bedre rammebetingelser f.eks. når det gjelder skatt, og egne aksjelovbestemmelser for nystartede bedrifter for å kunne gi større langsiktighet, bl.a. større krav til egenkapital. Videre: Stimulans til å bygge opp større egenkapital som bør bli i virksomhetene, bortfall av revisorkrav for selskaper med under 5 mill. kr i omsetning, og ikke minst like konkurranseforhold for norskregistrerte selskap og selskap som er registrert under NUF eller europeiske selskap – dette er svært viktig for å gi forutsigbare og riktige rammebetingelser.

Når det gjelder hovedsaken i interpellasjonen – hvordan få Norge styrket ut framover – ble det nevnt at satsing må være langsiktig, en må satse på utdanning, forskning, moderne infrastruktur, miljøteknologi og modernisering av offentlig sektor. Ja, vi er helt enig i det. Det viktigste er imidlertid nå å gi dette et nytt og konkret innhold. For oss er det sentralt at næringspolitikken bør gå fra næringsnøytralitet til satsing på områder hvor vi har fortrinn, og

som er nøkler for å løse internasjonale utfordringer knyttet til klimakrisen og matvarekrisen. I det ligger det at vi er nødt til å tenke næringspolitisk, vi må gå vekk fra råvaresalg over til foredling av våre råvarer – foredling av vår gass over til kjemi, eksempelvis i Hammerfest, foredling av tømmer over til kjemi, eksempelvis på Hønefoss gjennom synergi. Til dette trengs kraftfulle økonomiske virkemidler gjennom en statlig investeringsbank. Dette er det mulig å få til dersom en holder seg til formålet miljøvern, korrigerer av markedssvikt og begrenset virkning på internasjonal konkurranse og samhandel.

Her er det store muligheter, og vi venter på hva som er Høyres svar på disse sentrale spørsmålene.

Lars Sponheim (V) [13:17:55]: En kan ha mange forventninger om hva en sånn krise skal kunne føre til, og kanskje håpe på hva den kan føre til. Jeg tror nok at vi, når vi oppsummerer disse årene om noen år, vil se at verden er tilbake på et spor med en stadig mer omfattende global økonomi. Det blir ikke mindre handel, det kommer til å bli mer handel. Jeg er ganske sikker på at det ikke kommer til å bli mindre markedsøkonomi, det kommer til å bli mer markedsøkonomi. Men vi kan håpe og tro at det blir en bedre regulert markedsøkonomi, at det blir bedre rammer og dermed en mer stabil situasjon også i en global økonomi som vil utvikle seg videre.

Jeg skal ikke ta imot invitasjonen til å ta den store debatten om hvordan vi skal få mer global politikk i en global økonomi, bare slå fast at verden så langt har vært ganske hjelpeløs med hensyn til å bruke de instrumentene vi har. Det er bare å minne om at Doha-runden i WTO, som begynte i 2001, og som jeg tror skulle vært ferdig i 2004, nå er fem år på overtid. Det er en institusjon som de aller fleste land er medeiere i, og som de ikke har vært i stand til å få på plass så langt. Det kunne ha vært et bidrag, iallfall til å vise verden at vi er i stand til å ta globale politiske grep for å regulere handelen. Det er det det handler om.

Jeg skal konsentrere meg om selve utfordringen: Hvordan kan man i norsk politikk bruke denne krisen til å gjøre ting riktig og på en bedre måte? Jeg tilhører ikke dem som tror at denne krisens virkninger kan elimineres av politikk. Den kan avgrenses av politikk, og det er det realistiske. Jeg er den som helt fra denne debatten og dette temaet kom opp sist høst, har vært opptatt av nettopp de eksportrettede bedriftene som har markeder langt utenfor Norge, og som er utenfor rekkevidden av de markeder som kan skapes på statsbudsjettets utgiftsside. Staten kan ikke kjøpe deres produkter. Staten kan bare gjøre det den kan for å redusere disse bedriftenes kostnader. Vi ser at det her er veldig mange bedrifter som nå har store problemer i Norge. Det er helt rett, som interpellanten Sanner sier, at nå begynner de indirekte virkningene å komme, nemlig for alle de bedriftene som har eksportbedrifter som sine kunder. Der har vi alle småbedriftene, alle tjenesteproducentene – der har vi veldig mange, kanskje hele bredden av norsk næringsliv, som nå rammes.

Min utfordring bl.a. når det gjelder revidert, som kommer nå, er å se litt, uten for harde prinsipper fra Regjerin-

gen, på hva man kan gjøre for å lette bedriftenes kostnader, gjerne på kort sikt, gjerne veldig målrettet. Statsministeren, og jeg forstår også finansministeren, har i 1. mai-taler vært opptatt av å skryte på seg at vi skal være best i verden på sysselsetting. Det er bra. Men etter mitt skjønn går det ikke an å være best på sysselsetting hvis du ikke er best på bedrifter. Det er det det handler om, hvis man ikke tror at alle skal få sin lønn fra offentlige budsjettets utgiftsside. Da håper jeg – og det er min utfordring – at skal man være best på sysselsetting, må man også levere politikk som gjør at man er best på bedrifter.

Men så er det noe som heter at det aldri er så galt at det ikke er godt for noe. Når vi nå får nyhetene om rekordhøy søknad til våre institusjoner, universiteter og høyskoler, kan vi ikke gjøre det til det mest sørgelige i verden. Det er en fantastisk mulighet når ungdom som går ut fra videregående og ikke får den jobben eller den lærlingplassen de hadde håpet på, søker seg til våre institusjoner. Selvsagt er det leit at de ikke får den jobben de kanskje hadde drømt om for ett år eller to siden, men det er ikke noe dårlig alternativ for nasjonen Norge at all den ungdommen søker til våre institusjoner. Da er min utfordring nummer én til revidert nasjonalbudsjett, som legges fram om ti-elleve dager – det er vel slik at politikken er lukket, og at korrektur, trykking og lignende er nær forestående – å sørge for at våre utdanningsinstitusjoner er i stand til å ta opp i seg all den ungdom som nå søker dit, sørge for ta de ikke må bemanne ned, sørge for at all den forskningen som skal foregå samtidig med at de skal utdanne – for det er jo forskningsbasert utdanning som er hele poenget med disse institusjonene – ikke lider fordi det nå kommer mange flere elever. Det er altså utfordring nummer én. Jeg tror det kommer til å kreve milliarduttelling på revidert nasjonalbudsjett, som kommer nå.

Den andre utfordringen er knyttet til det viktige spørsmål som jeg tror mange rundt omkring i verden reiser nå: Hva skal bli den nye driveren ut av krisen – hvilken næring, hvilken teknologi skal drive oss ut av krisen og inn i økonomisk vekst? Mens datateknologi på mange måter har vært drivende de siste 20–30 årene, er det stadig flere som tror klimateknologi blir det nå. Min utfordring nr. 2 til revidert nasjonalbudsjett er at man etterlever bl.a. klimaforlikets innhold, å gjøre norsk fornybarsektor like konkurransedyktig som landene rundt oss. Det vil ikke bare skape et marked innenlands på fornybarsektoren, men det vil også skape grunnlag for en teknologisering innenfor et område som de fleste tror kommer til å bli et område som vokser framover.

Det er to utfordringer: Høyere utdanning og forskning må komme styrket ut av dette, og satsing på fornybarsektor, følge opp klimaforliket.

Marianne Aasen (A) [13:23:15]: Denne interpellasjonsdebatten har i seg mange interessante, relevante temaer, ikke minst tanker omkring internasjonale politiske organer som er i stand til å matche den internasjonale globale økonomien. Uansett svakheter ved dagens system vil jeg si at vi er langt bedre rustet, takket være disse internasjonale organisasjonene, enn vi var

f.eks. i mellomkrigstiden – da ble konsekvensene dramatiske.

For dem som er spesielt interessert i akkurat dette, og ikke minst i det forholdet Norge har til den kanskje viktigste organisasjonen rundt oss – EU: Det blir en debatt om Norges forhold, om hvordan dette fungerer i praksis, senere denne uken i stortingsalen. Så det går an for flere enn bare dem som er spesielt interessert, å engasjere seg der.

Det jeg vil ta opp i denne debatten, er representanten Jan Tore Sanners påstander om skatt i selve interpellasjonen. Der hevder han at Regjeringen øker skattene for små og mellomstore bedrifter i 2009. Det stemmer ikke. Skattepolitikken har vært et viktig redskap for den rød-grønne regjeringen for å oppfylle vårt mål om mer rettferdig fordeling. Vi avlyste skattelettepolitikken da vi vant valget i 2005, og vi brakte nivået tilbake på 2004-nivå. Det nivået har vi holdt siden. Det har gitt flere milliarder mer til velferd og fellesskap, og det har gjort skattesystemet vårt mer rettferdig. For meg virker det som om endringene i formuesskatten og arveavgiften i 2009-budsjettet er det som Høyre kritiserer.

Når det gjelder formuesskatten – og det bør ikke stå uimotsagt – tok vi flere grep. For det første økte vi bunnfradraget til 470 000 kr pr. person. Det betyr at det er 110 000 flere personer som slipper å betale formuesskatt. Siden Bondevik II gikk av i 2005 er bunnfradraget dermed tredoblet for enslige og femdoblet for ektepar. Mens 30 pst. av befolkningen betalte formuesskatt den gangen, er det 20 pst. som gjør det i dag. Det er nesten 400 000 enkeltpersoner som har blitt fritatt for formuesskatt.

Videre vedtok Stortinget en ny og mer rettferdig verdsettelse av næringseiendom. Disse endringene vi nå har gjort, gjør at verdsettingen av næringseiendom har blitt mye bedre harmonisert, ensrettet og rettferdig.

Arveavgiften har vi gjort endringer i, og vi har tettet skattehull. Pengene er brukt til lettelse som alle kan nyte godt av. I tillegg gav vi ekstra skattelette på snaut 1,4 milliarder kr. Dette innebærer at mellom 90 og 95 pst. av alle avgiftspliktige får lavere arveavgift nå enn i fjor, mens et lite, velstående mindretall får høyere avgift.

Regjeringens forslag og Stortingets vedtak har altså gitt lettelse til det store flertallet, mens noen med store formuer mister tilpasningsmuligheter som de har hatt. Det mener vi er bra. Totalt sett styrker disse endringene omfordelingen og bidrar til at de med størst skatteevne gir mer til fellesskapet. Alle med bruttoinntekt under 750 000 kr får i gjennomsnitt lav eller uendret skatt. Personer med bruttoinntekt mellom 750 000 kr og 1 000 000 kr får en liten skjerpelse. De med bruttoinntekt over 1 mill. kr får en markert skjerpelse.

Når vi ser regjeringens periode samlet, er fordelingsvirkningene av Regjeringens politikk gode. Tall fra Finansdepartementet viser at i perioden 2006–2009 er det gitt lettelse i bunnen og betydelige innstramminger for de rike. Det Høyre er så kritisk til, viser tydelig at Høyre er et parti som vil prioritere de mest velstående, og ikke folk flest.

Det jeg viser til her, er i stor grad systemomlegginger. Tidligere i dag lanserte Høyre på en pressekonferan-

se sitt opplegg med skattelettelse bl.a. ved å reversere økningen av arveavgiften og formuesskatten som ble vedtatt sist høst. Da går det jo an å spørre seg: Hva menes med det? Hva det betyr å reversere alle endringene, eller noen endringer, er høyst uklart. Skal man reversere endringene for de bedriftene som fikk lettelse også, eller er det bare for noen – og på hvilken måte? Hjelper endringene i formuesskatten dem som blir ledige?

Representanten Flåtten sa jo at det er nettopp det som er poenget – å gjøre endringer som skal sikre og gjøre det bedre for dem som er ledige. Jeg tror ikke på det, for Høyre snakker om skattelettelse i oppgangstider, og de snakker om det i nedgangstider, uansett om det er rett medisin eller ikke.

Lodve Solholm hadde her teke over presidentplassen

Jan Tore Sanner (H) [13:28:25]: I morgentimene i dag hadde jeg en samtale med en dame som i 20 år har drevet en bedrift med omtrent 20 ansatte. Hun sa: Vi har alltid klart oss selv, vi har alltid gjort det bra – nå vet jeg ikke lenger.

Den usikkerheten som hun gir uttrykk for i forhold til sin arbeidsplass, sine arbeidstakere og sin bedrift, er en usikkerhet som jeg ikke finner blant de rød-grønne politikerne – særlig ikke hos finanskomiteens leder. Men også Marianne Aasen opptrer med en skråriskerhet i forhold til Regjeringens politikk – en skråriskerhet som man definitivt ikke hører gjenklang av i de små og mellomstore bedriftene.

Når man er ute i de små og mellomstore bedriftene, møter man først og fremst usikkerhet og frykt. Når bedriftene viser usikkerhet og frykt, er det et dårlig tegn for de ansatte i bedriftene. Derfor mener jeg det er nødvendig at vi viser noe større grad av ydmykhet i forhold til de utfordringene som de sliter med.

Representanten Sandal slår seg på brystet og sier at den nordiske velferdsmodellen viser at Arbeiderpartiet alltid har rett. Nå er det jo ikke slik at den nordiske velferdsmodellen er Arbeiderpartiets verk alene. Det er jo faktisk et fellesgods for alle de nordiske landene – med vekslende regjeringer, både røde og blå. Jeg mener at alle de nordiske partiene har grunn til å føle seg stolt over at den nordiske modellen har vært en suksess.

Så når det gjelder rentenivået: Det er klart at man kan gjerne håpe at vi skal få enda lavere rente, men jeg håper ikke at den blir null. Jeg mener at det vil være svært uheldig om vi får en rente som nærmer seg null. Det vi nå ser, er at private husholdninger får låne omtrent som før, men ifølge de rapporter som nå har kommet, vil man stramme ytterligere inn overfor bedriftene i annet kvartal. Det er dårlig nytt, og det er dårlig nytt når det kommer på toppen av en usikker periode. Derfor mener vi at det er nødvendig med nye tiltak, ikke for å gjøre de rike rikere. Når vi senker skattene, er det fordi det skal lønne seg å jobbe, lønne seg å spare, lønne seg å investere. Det handler ikke om å gjøre de rike rikere, men det handler om å gjøre samfunnet rikere. Det er gode, konservative

ve dyder og verdier, som jeg mener at det er viktig at vi understøtter.

Når jeg var inne på at Regjeringen har økt skatter og avgifter med 11 milliarder kr, er det sammenlignet med sentrum–Høyre-regjeringens siste budsjett, og det er netto sum, som går på alle de økningene man har foreslått, minus de reduksjonene som er gjennomført.

Det er riktig at Høyre ikke har lagt frem alle forslag i denne pakken. Vi mener at det er behov for ytterligere tiltak innenfor miljøet, slik vi har foreslått tidligere, for å motivere til mer fornybar energi, både gjennom grønne sertifikater og gjennom spesielle avskrivningsregler, men vi må også få en raskere utskiftning av bilparken gjennom å fase ut de gamle forurensende bilene og få inn nye, mer miljøvennlige biler – som et eksempel.

Statsråd Kristin Halvorsen [13:31:51]: Først må jeg si at den skråsikkerheten som representanten Sanner prøver å påføre deler av de rød-grønne, kjenner ikke jeg igjen ut fra den debatten som har vært her i dag, for det er stor usikkerhet. Vi har hele tiden lagt vekt på at det er betydelig usikkerhet. Det er det som gjør det så krevende å håndtere en slik krise som dette, som ingen i vår generasjon tidligere har håndtert. Det er det som har gjort det krevende å komme med riktige tiltak på riktig tidspunkt. Jeg tror at vi har tatt riktige grep med tanke på det som har vært utfordringene, men vi må være åpne for at det kan komme andre forhold som vi i dag ikke overskuer, og være på plass.

Situasjonen når det gjelder utdanningssektoren og andre typer opplæringstiltak, er noe av det som vi omtalte i tiltakspakken. Men som vi sa: Vi tror vi ser bedre hva slags situasjon vi egentlig skal håndtere, når fristen for samordnet opptak, 15. april, er ute.

Det er riktig, som representanten Sponheim sier, at det har vært en kraftig økning i søknader til studier. På lærerutdanningene har økningen vært 35 pst. Generelt sett er den over 10 pst. Det er også et tydelig tegn på hvordan det ser ut på arbeidsmarkedet, at mange ungdommer nå har funnet tiden inne for kanskje å realisere den utdanningsdrømmen de har hatt lenge. Et usikkert arbeidsmarked gjør at de søker seg til utdanningsinstitusjoner. Hvordan vi skal møte det på best mulig måte, er et spørsmål som er tema for revidert nasjonalbudsjett.

Samtidig er det mange grupper som ikke treffes av høyere utdanning og universitetssektoren. Det kan være bedriftsintern opplæring, og det kan være andre måter å gjennomføre arbeidsmarkedstiltak på, der vi også hele tiden må være på hugget for å komme med gode forslag, som gjør at folk som nå midlertidig rammes av arbeidsløshet eller permitteringer, kan bruke den tiden til å fylle på med kompetanse.

Så til skattedebatten: Hvis man setter likhetstegn mellom å beskatte rikdom og beskatte næringer eller næringsdrivende, er jeg dundrende uenig i det. Jeg mener at de grepene som vi har tatt for å omfordele når det gjelder formuesskatt og arveavgift, er til det beste for næringslivet i en krisesituasjon, ikke bare fordi mange småbedrifter faktisk direkte har tjent på det i kroner og øre, f.eks. på grunn av de endringene vi har gjort når det gjelder arveavgiften,

men også fordi at noe av det som har hindret kraftfulle tiltak i mange andre land, er en skrikende urettferdig fordelingspolitikk, og det er bonussystemer. Mange enkeltmennesker har sett at noen på toppen har lurt seg unna. Derfor er rettferdig fordeling en viktig del av krisehåndteringen.

Presidenten: Dermed er debatten i sak nr. 2 over.

Etter at det var ringt til votering, sa

presidenten: Stortinget skal då gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det sett fram tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, frå Hans Olav Syversen på vegner av Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre
- forslaga nr. 2 og 3, frå Ulf Leirstein på vegner av Framstegspartiet

Det blir først votert over forslaga nr. 2 og 3, frå Framstegspartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å unnta små stiftelser for regnskaps- og revisjonsplikt.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Brønnøysundregistrene frafaller krav om forsinkelsesgebyr for små stiftelser.»

Votering:

Forslaga frå Framstegspartiet vart med 79 mot 21 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 13.44.05)

Presidenten: Det blir så votert over forslag nr. 1, frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i oppfølgingen av Revisjonspliktutvalgets innstilling vurdere hensiktsmessigheten av å forenkle regelverket for små stiftelser, herunder revisjonsplikt, innsendingsplikt og differensierte forsinkelsesgebyrer.»

Framstegspartiet har varsla subsidiær støtte til dette forslaget.

Votering:

Forslaget frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre vart med 54 mot 46 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.44.33)

Komiteen hadde tilrådd:

Dokument nr. 8:47 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Jan Arild Ellingsen og Karin S. Woldseth om å fjerne regnskapsplikten for små stiftelser – vedlegges protokollen.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: I sak nr. 2 ligg det ikkje føre noko voteringstema.

Sak nr. 3 [13:45:02]

Referat

1. (227) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Holten Hjemdal, Dagfinn Høybråten, Jan Sahl og Dagrun Eriksen om innføring av miljøbilpremie for bilkjøpere som kjøper miljøvennlig (Dokument nr. 8:88 (2008–2009))
Samr.: Blir sendt energi- og miljøkomiteen.
2. (228) Representantforslag fra stortingsrepresentante-

ne Ine Marie Eriksen Søreide og Gunnar Gundersen om at lærerne skal ha rett til å bortvise elever fra klasserommet (Dokument nr. 8:87 (2008–2009))

Samr.: Blir sendt kyrkje- utdannings- og forskningskomiteen.

3. (229) Riksrevisjonens melding om verksemda i 2008 (Dokument nr. 2 (2008–2009))
4. (230) Riksrevisjonens undersøkelse av tilskudd til idrettsanlegg (Dokument nr. 3:8 (2008–2009))
Samr.: Nr. 3 og 4 blir sende kontroll- og konstitusjonskomiteen.
5. (231) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Jan Tore Sanner og Gunnar Gundersen om avvikling av Aker Holding AS slik at staten blir direkte aksjonær i Aker Solutions ASA (Dokument nr. 8:82 (2008–2009))
Samr.: Blir sendt næringskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdighandsama. Ber nokon om ordet i samsvar med forretningsordenens § 37 a før møtet blir heva? – Møtet er heva.

Møtet slutt kl. 13.46.
